DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

8. juni 2000 *

I sag C-46/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent D. Gouloussis, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Franske Republik ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og fuldmægtig C. Bergeot, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Frankrigs Ambassade, 8 B, boulevard Joseph II,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten samt Rådets direktiv 93/104/EF af

* Processprog: fransk.

23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EFT L 307, s. 18), idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget eller — subsidiært — meddelt Kommissionen de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for fuldt ud at efterkomme nævnte direktiv,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Schintgen, og dommerne G. Hirsch og V. Skouris (refererende dommer),

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 22. februar 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. februar 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten samt Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EFT L 307, s. 18), idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget eller — subsidiært — meddelt Kommissionen de ved love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for fuldt ud at efterkomme nævnte direktiv.

2 Det bestemmes i direktivets artikel 18, stk. 1, litra a) og c), at medlemsstaterne skal sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet senest den 23. november 1996, eller senest denne dato sikre sig, at arbejdsmarkedets parter ved aftale iværksætter de nødvendige bestemmelser, idet medlemsstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for til enhver tid at kunne garantere de ved direktivet krævede resultater, og straks underrette Kommissionen herom.

3 Ved skrivelse af 13. marts 1997 meddelte den franske regering Kommissionen, at den franske lovgivning allerede var i overensstemmelse med langt de fleste af direktivets bestemmelser, og at regeringen inden udgangen af første kvartal 1997 ville fremsætte et lovforslag i parlamentet vedrørende de supplerende bestemmelser, der var nødvendige for en fuldstændig gennemførelse af direktivet.

4 Da Den Franske Republik ikke gav Kommissionen meddelelse om de foranstaltninger, der var truffet for at efterkomme direktivet, eller andre oplysninger, på

grundlag af hvilke Kommissionen kunne fastslå, at medlemsstaten havde truffet de hertil nødvendige foranstaltninger, indledte Kommissionen proceduren i henhold til traktatens artikel 169.

5 Ved skrivelse af 30. maj 1997 opfordrede Kommissionen Den Franske Republik til inden for en frist på to måneder at fremsætte sine bemærkninger til det påtalte traktatbrud.

6 De franske myndigheder besvarede ikke denne skrivelse.

7 Da Kommissionen ikke modtog yderligere oplysninger om de foranstaltninger, der var blevet truffet af Den Franske Republik, tilstillede den ved skrivelse af 20. januar 1998 Den Franske Republik en begrundet udtalelse, hvori Kommissionen gentog sine udtalelser fra åbningsskrivelsen og opfordrede medlemsstaten til at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder efter dens meddelelse.

8 Ved skrivelse af 13. marts 1998 besvarede de franske myndigheder den begrundede udtalelse, hvori de dels gentog, at adskillige nationale bestemmelser allerede var i overensstemmelse med direktivet, og dels anførte, at direktivets bestemmelser om længden af den ugentlige hvileperiode snarest ville blive gennemført i forbindelse med et lovforslag, der ligeledes skulle gennemføre Rådets direktiv 94/33/EF af 22. juni 1994 om beskyttelse af unge på arbejdspladsen (EFT L 216, s. 12).

9 Da Kommissionen er af den opfattelse, at Den Franske Republik ikke fuldt ud har opfyldt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til direktivet, har Kommissionen anlagt nærværende sag.

10 Den Franske Republik, der har gentaget sit anbringende om, at den nationale lovgivning om arbejdstidens længde, ugentlig hvileperiode og betalt ferie allerede er i overensstemmelse med direktivet, har ikke bestridt det påståede traktatbrud, idet den har anerkendt, at bestemmelserne om natarbejde (direktivets afsnit III) og ugentlig hvileperiode på 24 timer, samt endvidere om daglig hviletid på 11 timer, endnu ikke er blevet gennemført i fransk ret. Den franske regering har i denne forbindelse anført, at gennemførelsen af disse bestemmelser, på grund af de problemer, gennemførelsen rejser i forhold til den franske sociallovgivning, har nødvendiggjort, at de kompetente myndigheder foretager en dybtgående undersøgelse. Den Franske Republik har tilføjet, at de foranstaltninger, der er nødvendige for fuldt ud at gennemføre direktivet, er under forberedelse.

11 Det følger af det ovenfor anførte, at direktivet ikke er blevet fuldstændigt gennemført inden for den i direktivet fastsatte frist, hvorfor Kommissionen bør gives medhold i dens påstande.

12 Det må derfor fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til direktivet, idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette.

Sagens omkostninger

13 I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, såfremt der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Den Franske Republik bør betale sagens omkostninger, og da Den Franske Republik har tabt sagen, pålægges det den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

1) Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme nævnte direktiv.

2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger.

Schintgen Hirsch Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. juni 2000.

R. Grass

Justitssekretær

R. Schintgen

Formand for Anden Afdeling